

Uvodnik

O poslanstvu humanistike in družboslovja ob stoletnici Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Katja Mahnič in Barbara Pihler Ciglič

Pred vami je jubilejna publikacija ob stoletnici Filozofske fakultete, največje članice Univerze v Ljubljani in največje slovenske fakultete. V njej je zbranih 27 prispevkov, ki z različnih zornih kotov osvetljujejo pomen humanistike in družboslovja v slovenskem prostoru, predvsem pa opozarjajo na njuno poslanstvo v času, ko hiter tehnološki razvoj in vsesplošna utilitarnost narekujeta kratkoročne in hitro merljive učinke, pozablja pa se, da sta družboslovna in humanistična misel bistveni za celostno razumevanje človeka, narave in sveta, saj zagotavljata vključujočo in k alternativam naravnano vizijo ter sta hkrati temelj kritičnega mišljenja.

Spregovoriti o poslanstvu Filozofske fakultete, ki trenutno zajema več kot trideset različnih znanstvenih področij, ni mogoče brez povezovalnega, meddisciplinarnega pristopa, diahronega in sinhronega pogleda, predvsem pa ne brez upoštevanja različnih metodologij. Pričujoča publikacija zato prinaša široko paleto vsebin, osvetljuje in osmišlja najraznovrstnejša področja, predvsem pa se opredeljevanja poslanstva fakultete in univerze v sodobni družbi loteva z različnih zornih kotov, ki šele skupaj omogočajo celostno perspektivo.

V letu 2019, ko je Univerza v Ljubljani in z njo Filozofska fakulteta praznovala stoletnico obstoja, smo na fakulteti zaznamovali visoki jubilej z več kot stotimi dogodki in s številnimi jubilejnimi publikacijami, s katerimi se je akademska skupnost odprla širši javnosti. Dva izmed osrednjih fakultetnih dogodkov sta bila ciklus javnih predavanj *Govori FF* in znanstveni simpozij *Mesto in poslanstvo humanistike in družboslovja. Pogled v preteklost, vizije za prihodnost*. Osrednji namen serije javnih predavanj in tridnevnega znanstvenega simpozija je bil koherentno zajeti celostno gesto humanistične in družboslovne refleksije, kakršno lahko slovenski javnosti ob svoji stoletnici ponudi največja humanistična in družboslovna inštitucija.

Pričujoča publikacija tako prinaša prispevke udeležencev in udeleženk obeh jubilejnih projektov, ki se prepletajo v šestih sklopih: *ars poetica, historia facultatis et universitatis, litterae slovenicae, transitio, societas in humanitas*. Znotraj široke vsebinske zasnove se avtorji in avtorice po eni strani ozirajo v preteklost, v kateri iščejo ključne vzroke in premike, ki so pripeljali do današnjega položaja humanistike in družboslovja, po drugi pa kritično pretresajo sedanost ter skušajo začrtati možnosti in vizijo za prihodnost: razpravljajo o umetnosti, o nastanku in razvoju fakultete in univerze, njenih strokovnih področjih in ljudeh v najširšem pomenu besede, o naravi odnosa z drugimi akademskimi središči doma in v tujini, o pomenu jezika, komunikacije, besedil ter o konceptualizaciji kvalitativnega pogleda na svet in družbo, o reformi univerze in, nenazadnje, o temeljnih kriterijih humanosti in humanizma.

Ars poetica

Publikacijo ob stoletnici fakultete magistriralno uvaja prispevek **Borisa A. Novaka** "Pesnik na FF", ki nas na edinstven način popelje v t. i. zgodovino, v kateri se prepletata umetnost in znanost, dve torišči avtorjevega delovanja, ki se ne izključujeta, zato ni naključje, kot poudari avtor, da je Univerza v Ljubljani in z njo Filozofska fakulteta postala ena izmed osrednjih tem njegovega velikega epa *Vrata nepovrata*.

Historia facultatis et universitatis

V prispevku "Tantae molis erat seminarium condere philologicum Labacensem – Začetki Oddelka za klasično filologijo na ljubljanski univerzi" nam **Matej Hriberšek** predstavi najpomembnejše dogodke in posameznike, ki so povezani z

začetki oddelka za klasično filologijo, ustanovljenega l. 1919. Skozi oris splošnih razmer na področju klasičnega šolstva ter podobnosti in razlik med razmerami v avstrijskem in slovenskem šolstvu opozori na nekatere probleme z ustanavljanjem oddelka za klasično filologijo na Filozofski fakulteti in se osredotoči na vlogo češkega klasičnega filologa Ivana Ivanoviča Lunjaka, prvega predavatelja za klasično filologijo na ljubljanski univerzi.

Prispevek **Rajka Muršiča** "Slovenska etnologija in njena razpotja: od kritike ljudske kulture do njenih uporabnih snovanj" prinaša v prvem delu njegov osebni pogled na zgodovinski razvoj etnologije in pomembne prelomnice, ki jih je doživljala veda, še posebej pa Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo. Svoje razumevanje položaja etnologije v okviru humanistike in družbe utemeljuje avtor na izbranih delih starejših generacij slovenskih etnologov in etnologinj, v manjši meri pa tudi delu mlajših generacij raziskovalcev. V drugem delu prispevka razmišlja o perspektivah vede v domačem akademskem prostoru in pri tem kot enega od bistvenih teoretskih premislekov, s katerimi se bo morala soočiti, poudari njeno uporabnost.

Jernej Zupancič nam v prispevku "Sto let geografije na ljubljanski univerzi" predstavi študij in vlogo geografije kot enega izmed ustanovnih področij Filozofske fakultete. Oriše zgodovinski pregled oblikovanja današnjega Oddelka za geografijo in osvetli spreminjanje vsebin geografske vede, ki od pretežno široke sintezne in interpretativne vede v glavnem za pedagoško rabo seže do izrazite tematske specializacije, uporabne na različnih področjih, kot so javna uprava, prostorsko načrtovanje in politika, varstvo okolja, turizem in šolstvo.

Andrej Ule in **Ana Mehle** v prispevku "Vloga Vebra in Meinongove knjižnice pri začetkih študija filozofije na Filozofski fakulteti v Ljubljani" postavita v središče Franceta Vebra, prvega profesorja filozofije na novoustanovljeni Filozofski fakulteti, ki je doktoriral pri znamenitem graškem filozofu Alexiusu von Meinongu. Prispevek osvetli Vebrovo življenje in delo, predstavi širši družbenozgodovinski kontekst po drugi vojni in se osredotoči na neprecenljivo vlogo bogate Meinongove knjižnice, ki je po Vebrovi zaslugi našla pot v Ljubljano in jo danes hrani knjižnica Oddelka za filozofijo. V drugem delu prispevek predstavi osrednja Vebrova dela in pretrese njegove ključne filozofske koncepte.

Marjetka Ščelkov v prispevku "Kakšna je »duša« filozofske knjižnice?" celovito predstavi zgodovino in delovanje knjižnice Oddelka za filozofijo.

Pri tem posebej poudari pomen posameznih donacij, med drugim izredno pomembne Meinongove knjižnice, in kasnejše načrtne nakupe gradiva, ki so bili bistveni za njen postopni razvoj. Predstavi tudi prostorsko umestitev in strukturo knjižnice, kot sta se spreminjali v času od njene ustanovitve do danes. Prispevek se zaključi z avtoričinim osebnim razmišljanjem o pomenu filozofske knjižnice, ki generacijam filozofov z gradivom, ki jim ga nudi, še bolj pa z vzdušjem, ki vlada v njej, omogoča tako širša filozofska iskanja kot tudi lastna samoizpraševanja.

Prispevek **Velka S. Rusa** "»Duši ne najdeš meja, tako globok logos ima«: izjemna nacionalna in mednarodna aktualnost ustvarjalnih znanstvenih, strokovnih, družbenih in človeških prispevkov prof. dr. Vojana Rusa (s kratkim orisom njegovega življenja in dela)" prinaša predstavitev znanstvenega, strokovnega in družbenega dela prof. dr. Vojana Rusa tako v nacionalnem kot tudi v mednarodnem kontekstu. Avtor sistematično obravnava Rusovo delovanje na posameznih področjih – v okviru posameznih filozofskih disciplin, na področju antropologije in sociologije, pri čemer posebej poudari pomen njegovih transdisciplinarnih pristopov kot središčnega vidika njegovih izvirnih filozofskih prizadevanj – in razlago temeljnih konceptualnih vprašanj, s katerimi se je ukvarjal. Predvsem pa opozori na izrazito avtonomen način njegovega filozofskega razmišljanja in etično dimenzijo vrednotenja družbenega dogajanja, ki ga je analiziral.

Kajetan Gantar nas v prispevku "Filozofska fakulteta v Ljubljani in ustanavljanje novih fakultet" popelje na sam začetek Filozofske fakultete in omeni široko paleto znanstvenih disciplin, ki jih je vključevala v prvih štirih desetletjih in je zato pravzaprav nekakšna botra ali zibelka vseh fakultet, potem pa skozi pogled njenega nekdanjega študenta, profesorja in prodekana osvetli širši družbeni kontekst druge polovice 20. stoletja ter se osredotoči na vlogo Filozofske fakultete kot pomembnega središča pri uvajanju novih študijskih smeri in tudi nekaterih fakultet.

Anna Zelenková v prispevku "Češko-slovaški kontekst pri nastajanju Univerze Komenskega v Bratislavi" predstavlja proces ustanavljanja, oblikovanja in razvoja tretje »češkoslovaške« univerze, Univerze Komenskega v Bratislavi, in s tem povezane dileme. Pri tem opozori na ključne akterje in dogodke in s tem omogoči dober uvid ne le v razvoj univerze same, temveč tudi v dogajanje v času med vojnama, od razpada Avstro-Ogrske in ustanovitve Češko-Slovaške

republike do njenega nasilnega razpada in nastanka »neodvisne« Slovaške v letu 1939. Prispevek poleg tega omogoča primerjavo med ustanavljanji različnih slovanskih univerz.

Litterae slovenicae

Tone Smolej v prispevku "Graška univerzitetna predavanja o slovenski literaturi v slovenščini do leta 1919" predstavlja najstarejša predavanja o slovenski literaturi, ki so jih v času od sredine 19. stoletja pa do razpada Avstro-Ogrske lahko poslušali študentje Teološke fakultete Univerze Karla in Franca v Gradcu. Posamezne predavatelje in vsebine njihovih predavanj obravnava v širšem institucionalnem in političnem kontekstu njihovega časa. Pri predstavitvi posameznih profesorjev namenja posebno pozornost njihovim stališčem glede literarnih dosežkov slovenskih avtorjev od srednjega veka do Levstika in Stritarja. Še posebej obsežno obravnava izbor tem, ki jih je slušateljem predstavljal Karel Štrekelj, zlasti njegovo vrednotenje Linharta in Prešerna. Prispevek dokumentira izvire današnje literarnozgodovinske vede, kot so jo uokvirili posamezni predavatelji graške univerze.

Janko Kos v prispevku "Slovenska literarna veda na Filozofski fakulteti UL (1919–2019)" obravnava razvoj slovenske literarne vede od njene vzpostavitve do danes. Najprej se ustavi ob opredelitvi pojma »slovenska literarna veda« in ugotavlja, da je zanj bistveno predvsem posebno razmerje do slovenske (ali tudi neslovenske) književnosti, kot ga pogojujejo okoliščine, določene s slovensko tradicijo v duhovnem, kulturnem in družbenem smislu. Nato sistematično predstavlja posamezne šole, ki so se oblikovale v desetletjih, in njihove glavne predstavnike, posebno pozornost pa nameni tudi vsebinskim, konceptualnim in metodološkim novostim, ki so jih uvedli. Posveti se tudi proučevanju književnosti v okviru drugih strok, ki so se s slovensko literarno vedo nenehno medsebojno oplajale.

Prispevek **Aleksandra Skaze** "Filološko izročilo profesorja Antona Slodnjaka" prinaša avtorjev osebni pogled na osebne in strokovne predpostavke, na podlagi katerih je Anton Slodnjak gradil svoj strokovni pristop, pa tudi na vrednote, ki jih lahko v njih prepoznamo, in ovire, s katerimi se je zaradi svojega pristopa srečeval. Svoje razmišljanje o Slodnjakovi filološki naravnosti je avtor oblikoval v navezavi na tri temeljna filološka načela: etično načelo filoloških prizadevanj, zavest o posebni naravi filologije in tradicionalno arhitektoniko

filologije. Prispevek nakaže tudi razmerje med razumevanjem književnosti kot predmeta preučevanja pri Slodnjaku in pri njegovem učitelju Ivanu Prijatelju, ki sta oba verjela, da ima filologija kot znanost posebno poslanstvo.

Miran Hladnik in **Urška Perenič** uvajata prispevek "Perspektive humanistike in slovenistična literarna veda" s predstavitvijo slovenske literarne vede, kot jo je ob ustanovitvi ljubljanske univerze zastavil Ivan Prijatelj. Pri tem obravnavata njegovo razumevanje literature ter nalog in metodologije literarnega zgodovinarja. Te v nadaljevanju prispevka postavita ob bok sodobni literarni vedi, razmišljata pa tudi o njenem razvoju v bodočnosti. To bodo po njenem mnenju zaznamovale zlasti splošne zahteve, ki se postavljajo na področju humanistike, med drugim po samorefleksiji, interdisciplinarnosti in internacionalizaciji, dostopnosti in participaciji, ki jih avtorja razumeta kot civilizacijske postulate. Le na ta način bo po njenem mnenju mogoče oblikovati vitalno slovenistiko, katere pogoj je polna funkcionalnost slovenščine v vseh medijih in vseh zvrsteh, od znanosti do zabave.

Albina Nečak Lük v prispevku "Uporabno jezikoslovje – medstrokovno stičišče in križišče humanističnih, družboslovnih, naravoslovnih ... ved" podaja kritičen pregled položaja in vloge uporabnega jezikoslovja kot razvejenega meddisciplinarnega področja raziskovanja, ki vključuje številne humanistične, družboslovne in naravoslovne stroke. Po predstavitvi splošnega razvoja uporabnega jezikoslovja v svetu se osredotoči na njegov razvoj na Slovenskem. Pri tem pa se avtorica ne omejuje zgolj na predstavljanje posameznih stopenj razvoja, temveč tudi razlaga posamezne jezikoslovne discipline. Ker so se te razvijale v okviru različnih oddelkov, je prispevek pomemben za razumevanje razvoja več oddelkov Filozofske fakultete.

Milena Mileva Blažič v prispevku "Vloga Filozofske fakultete pri razvijanju mladinske književnosti 1919–2019" obravnava stoletni razvoj slovenske mladinske književnosti s stališča mladinske literarne vede in vodilno vlogo Filozofske fakultete v tem procesu. Najprej se osredotoči na tri osrednje figure za področje mladinske književnosti (Marja Boršnik, Kristina Brenk in Zlata Pirnat Cognard), potem obravnava nastajanje mladinskega literarnega sistema v obdobju 1945–1991, ki preko mladinskega knjižničarstva, pravljličnih ur in študijskih oddelkov v knjižnicah postaja predmet poučevanja na Filozofski in Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani in postopoma na vseh štirih slovenskih univerzah, kjer predmet poučujejo doktorji in doktorice znanosti s Filozofske

fakultete, v tretjem delu članek obravnava institucionalizacijo mladinske književnosti na slovenskih univerzah v letih 1991–2004, v četrtem pa vključevanje slovenske mladinske književnosti v mednarodni prostor v obdobju 2004–2019. Članek se zaključi z vlogo Filozofske fakultete pri nastajanju slovenske mladinske književnosti v štirih obdobjih (1919–1941, 1945–1991, 1991–2004, 2004–2019).

Andrej Blatnik se v prispevku "Vloga in prihodnost besedila" osredotoča na besede, besedila in bralne navade, ki se od nekdaj nenehno spreminjajo, kljub temu pa je pojav digitalnih vsebin zagotovo sprožil največ vprašanj in različnih interpretacij o novih vlogah besedil. Avtor pretrse rezultate raziskav bralnih navad, ki kažejo, da ljudje vse več berejo za zabavo in manj za pridobivanje znanja, pa tudi, da pada odstotek ljudi, ki preberejo vsaj eno knjigo na leto. Prispevek analizira učinkovanje teh sprememb na družbo, s posebnim poudarkom na specifičnih slovenskih okoliščinah.

Transitio

Marta Verginella v prispevku "Prelomnost in kontinuiteta tranzicij. Remake slovenske zgodovine 20. stoletja" najprej pretrse razumevanje koncepta tranzicije kot pojma na eni in kot zgodovinskega koncepta na drugi strani pri različnih sodobnih in starejših zgodovinarjih kot tudi pri drugih avtorjih in avtoricah s širšega področja družboslovja in humanistike. V drugem delu prispevka pa se avtorica osredotoči na slovenski vidik tranzicije in pri tem posebej na prelomne letnice oz. dogodke v letih 1918, 1945 in 1991, ko je prišlo do pomembnih državnopravnih in v različnih intenzivnostih tudi do gospodarskih sprememb, ter razmišlja o njihovih posledicah.

Božo Repe se v prispevku "Tranzicije in modernizacije v sodobni slovenski zgodovini" ukvarja s procesi modernizacije in tranzicije, dvema konceptoma, ki imata v okviru sodobnega zgodovinopisja bogato zgodovino medsebojnega izmenjevanja in nasprotovanja. Pri predstavitvi teh dveh procesov na Slovenskem v zadnjih nekaj več kot stotih letih se avtor osredotoči na različne vidike družbenega razvoja – gospodarske, politične in socialne –, tu in tam pa vpelje tudi razmislek o psiholoških elementih razvoja slovenske družbe in s tem pomembno prispeva k obravnavi ne samo v zgodovinopisju, temveč tudi v širšem humanističnem in družboslovnem kontekstu zanimive in relevantne teme.

Societas

Ljubica Marjanovič Umek se v prispevku "Otroštvo, odraščanje in izobraževalni proces" sprašuje, kakšna je do otrok prijazna šola. Osredotoči se na družbeno neenakost z vidika spola otrok oziroma mladostnikov in socialnega ozadja njihovih družin, neenakost, ki se v šoli praviloma še dodatno reproducira. Z izsledki domačih in tujih raziskav ter mednarodnih primerjalnih analiz na področju govora otrok, akademske pismenosti in znanja pokaže, da se razlike med deklicami in dečki ter otroki in mladostniki glede na socialnoekonomski status njihovih družin s starostjo in leti šolanja povečujejo. Raziskava hkrati postavi okvir za možno iskanje rešitev.

V prispevku "Raziskovanje robov spregledanih družbenih skupin žensk" **Milica Antić Gaber** raziskuje marginalizirane skupine žensk s kvalitativno metodo polstrukturiranega intervjuja in se osredotoči na življenjske zgodbe priseljenc in žensk na prestajanju zaporne kazni, kot so se oblikovale skozi dva socialna in raziskovalna projekta. Najprej na kratko predstavi nekatera izhodišča angažiranega sociološkega in feminističnega raziskovanja, ki se jih po njenem mnenju kaže držati pri takšnem raziskovanju, v drugem delu pa na konkretnem primeru tematizira izkušnjo in refleksijo tistega, kar poimenuje »dvojna robnost nekega položaja«.

Jože Vogrinc v prispevku "Družba, zasičena s komuniciranjem" ugotavlja, da ne gre toliko za to, da v družbi, v kateri živimo, komuniciramo preveč, da je torej količina sporočil daleč večja kot kdaj prej, temveč bolj za to, da je danes povsod v življenju družbe naše sporočanje vgrajeno v samo tkivo okolja, družbenih praks in vseh naših dejavnosti. Posledično opozarja na določene resne probleme, ki so posledica tega, da je medsebojne komunikacije premalo. Avtor problematizira ideal t. i. neposrednega komuniciranja in pokaže, da je komuniciranje notranje »zavozlano«, saj vsaka komunikacijska izmenjava posega v intersubjektivna razmerja in jih že s tem avtomatično bodisi ohranja bodisi transformira, največkrat pa oboje hkrati.

Humanitas

Prva avtorica v tem sklopu je **Cvetka Hedžet Tóth**, ki nas je nenadno in mnogo prezgodaj zapustila še pred izidom publikacije. Prispevek "Svet v sosvetju.

Globalizacija in humanizem" je njeno zadnje predavanje, ki ga je imela na znanstvenem simpoziju kot redna profesorica Filozofske fakultete. Prinaša prepotrebno refleksijo o položaju humanistike in intelektualnega angažmaja v sodobnem neoliberalističnem in globaliziranem svetu. V središče pozornosti svojega razmisleka avtorica postavi svojevrstno politično usmerjano reformo univerzitetnega študija in izobraževanja, t. i. skolarizacijo univerze. Ta je v dobrega pol stoletja prinesla postopno ukinjanje klasičnega intelektualca in uveljavitev novega ideala strogo specializiranega strokovnjaka. Ta proces je med drugim prinesel tudi zmanjševanje pomena humanistike kot nujne podlage izobrazbe vsakega intelektualca. Ob vse hujših pritiskih je zato toliko pomembnejše, da si še vedno prizadevamo za pravico do izobraževanja in akademske odličnosti.

V prispevku "Humaniores litterae in nacionalna kultura" se **Marko Marinič** osredotoči na odnos med humanističnim univerzalizmom in etničnim ekskluzivizmom v odnosu do maternega jezika. V središče postavi Trubarjevo in Kreljevo vabilo Bohoriču 1565, naj sprejme delo v protestantski stanovski šoli, in s komentarjem Sovretovega prevoda odpre razmislek o humanističnih študijah v slovenskem prostoru. Temu pridruži vrsto drugih virov, »ilirskega domoljuba« na naslovnici prve izdaje Katekizma (1550), Vergerijevo pismo bratu iz 1543 in Trubarjevo Bonomu posvečeno marginalijo, ter jih poveže z nekaterimi zapisi slovenskih filologov in prevajalcev 19. stoletja, s Stritarjevim razmišljanjem o tujih vplivih (1876) in z uvodom v integralni prevod Vergilijevih *Georgik* Jožefa Šubica (1863), prvi celovit prevod tako obsežnega tujejezičnega klasičnega dela. Zaključí s polemiko o jeziku na univerzah, kot sta jo 2019 odprla Boris A. Novak in Dean Komel.

Igor Škamperle se v prispevku "Prihodnost humanistike in pojem humanologije v delu Mihaila Epštejna" najprej osredini na osnove humanistične misli v antiki in na kontinuiteto temeljnega stališča o odprtosti in nedoločenosti človeške narave, potem pa zariše kritično obzorje sodobne družboslovne teorije, ki mora opozarjati na negativne posledice tehnološkega razvoja na osnove humanizma. Skozi pretres pojma humanologije, kot ga razvije Mihail Epštejn, sklene, da je za ohranitev humanizma nujno celostno razumevanje narave sveta in človeka, ki naj temelji na širokem polju znanja, utemeljenem na osebni in kolektivni etiki.

Prispevek **Boruta Ošlaja** "Humanost človeka versus humanost stroja. Od homo deus k deus machina" se ukvarja z aktualno temo, vezano na eno temeljnih

področij človekovega delovanja, njegovo medosebno in družbeno komunikacijo. Pri tem izhaja iz odnosa med človekom in strojem, ki je ob hitrosti razvoja digitalnih informacijskih tehnologij po njegovem mnenju potreben kritičnega razmisleka. Avtor v zvezi s tem poudari vprašanje tradicionalnega razumevanja humanosti, ki temelji na kriterijih, kot so inteligenca, pamet, zmožnost moralne presoje in svoboda. Posledično si zastavi tudi vprašanje, kaj bo njegovo morebitno drugačno razumevanje pomenilo za humanizem. Kot izhodišče za svoje razmišljanje avtor obravnava dela izraelskega zgodovinarja Yuvala Noaha Hararija.

V prispevku "Meddisciplinarnost humanistike in medicine" **Mojca Ramšak** predstavlja medicinsko humanistiko, njen predmet preučevanja in pomen, zgodovinski razvoj pa tudi aktualna vprašanja, s katerimi se ukvarjajo raziskovalci tega področja tako v svetu kot v Sloveniji. Pri tem ugotavlja, da se slovenska medicinska humanistika večinoma ukvarja s socialno zgodovino medicine in zdravstvenega varstva ter socialno medicino in da je vsaj delno vključena v medicinsko antropologijo, etnomedicino, ustno zgodovino, pravo ter sociologijo medicine in zdravstvenega varstva s kritiko uradne medicine in zdravstvenega sistema. Kljub razlikam med medicinskim in humanističnim pogledom na medicinsko humanistiko pa odpiranje in premikanje ločnic med humanistiko in medicino tudi v Sloveniji vpliva na kakovost zdravstvene oskrbe in na razumevanje bivanjskih vprašanj.

Publikacijo ob stoletnici Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani zaključuje prispevek **Jane S. Rošker** "Vloga humanistike v sodobnem globaliziranem svetu – Pomen filološke analize klasičnih besedil za razumevanje sodobne kitajske družbe na primeru ideologizacije pojma harmonije". Avtorica opozori na večplastnost problemov, s katerimi se srečuje humanistika v sodobnem svetu, hkrati pa pokaže na neustreznost opredeljevanja sodobne znanosti s kriteriji tehnokratsko-neoliberalne uporabnosti, ki zanemarja pomen izsledkov kvalitativnih metodologij. Kot eksemplarično utemeljitev te predpostavke predstavi raziskavo o ideologizaciji pojma harmonije oziroma »harmonične družbe« v sodobni Kitajski in pokaže, zakaj in na kakšen način nam uvid v tradicionalne kontekste lahko nudi pomembno orodje za boljše razumevanje in evalvacijo sodobne družbe in njenih ideoloških mehanizmov.